

Spoštovani učitelji!

Z učenci se lahko pogovorite o varnosti prometne infrastrukture; šolskih poteh, ki so bolj varne za učence (<https://solskepoti.avp-rs.si/>) in o infrastrukturi prilagojeni za gibalno ovirane.

V Sloveniji imamo okrog 170.000 invalidov, kar predstavlja nekje 8,5 odstotka prebivalcev. Poleg tega je Slovenija tudi hitro starajoča se družba. Nekaj dela za večjo kakovost življenja ljudi s funkcionalnimi omejitvami je že bilo narejenega, veliko dela pa nas v Sloveniji še čaka. Osebe, ki so gibalno ovirane potrebujejo posebno infrastrukturo, kot so prilagojena vozila, dostopne postaje javnega prometa, dostopne poti, pločniki. Načinov potovanja je veliko, z javnim prevozom, vlakom, avtobusom, avtomobilom, kolesom, peš. Vendar pa vsi nimajo možnosti, da bi potovali, kot bi si želeli.

V sklopu učnih ciljev pri DDE lahko z učenci s pomočjo pripravljene PowerPoint [predstavitve o dostopnosti in varnosti prometne infrastrukture za osebe s posebnimi potrebami](#);

- razpravljate o sobivanju različnih ljudi in družbenih skupin, o sobivanju pešcev, invalidnih oseb, kolesarjev, voznikov na prometnih površinah
- učenci lahko razvijajo sposobnost za proučevanje razlik v skupnosti, razumejo pomembnost medsebojne strpnosti, usvojijo strategije za mirno reševanje konfliktov in sodelovanje, spoznavajo stereotipe in predsodke ter razvijajo kritičen odnos do njih, spoznavajo pomen strpnosti in medsebojnega spoštovanja za kulturo sobivanja v prometu, razumejo pomen dialoga in solidarnosti, razvijajo sposobnost za etični premislek, učenci spoznajo občino in njeno delovanje (npr. za občinske ceste skrbi občina, za državne Direkcija RS za infrastrukturo).

Z učenci si lahko ogledate video g. Plohla o [pomenu klančin in znižanj na pločnikih](#) ali https://www.youtube.com/watch?v=oppg_-QMfO8

Glede na ustavo RS bi v Sloveniji morale biti vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino. Je tudi na prometnih površinah tako?

Infrastruktura, ki je načrtovana in prilagojena ranljivim skupinam, je primerna za nas vse.

Kjer je prometna infrastruktura ustrezno urejena za osebe s posebnimi potrebami, je prav, da jim **ne zasedemo parkirnih mest in jim omogočimo varno mobilnost.**

Ogledate si lahko video Parkiraj izgovore drugam;

Video - <https://www.facebook.com/AgencijaZaVarnostPrometa/videos/1717715288251690>

Eno od načel cestnega prometa je: kadar so udeleženci cestnega prometa otroci, starejši ljudje, slepi, invalidi in druge osebe, ki niso v celoti sposobne za samostojno udeležbo v cestnem prometu, so drugi udeleženci dolžni nanje posebno paziti in jim pomagati.

Posebno pozornost je potrebno nameniti tudi prečkanju ceste. Na semaforiziranih prehodih za pešce prečkamo pri zeleni luči za pešce – preden tem, pogledamo levo in desno kljub zeleni luči na semaforju! Vedno se prepričamo o varnem prečkanju ceste: pred prehodom za pešce pogledamo levo in desno ter še enkrat levo, preden stopimo na vozišče. Na nesemaforiziranih prehodih smo

zlasti pozorni na približujoča se vozila, počakamo, da se ta dejansko ustavijo iz obeh smeri (vzpostavitev očesnega kontakta z voznikom).

Prehod za pešce:

Slika 1: Taktilna oznaka

Prehodi čez cesto morajo za slepe in slabovidne biti ustrezno vidni in imeti občutno razliko v teksturi in barvi, da je varno zanje. Slepim in slabovidnim v prometu potrebujejo posebno obravnavo, saj se njihov način gibanja in orientacije v prostoru razlikuje od drugih pešcev. Slepim so namenjeni talni taktilni sistemi, ki senzorno oviranim (slepim) omogočajo varnejšo, samostojnejšo in prijetnejšo hojo. Pri

načrtovanje infrastrukture v prometu je potrebno upoštevati različne potrebe, saj slepi in slabovidni potrebujejo jasne robove, gibalno ovirani pa ne smejo imeti višinskih preprek pri prečkanjih ⁽¹⁾.

Po ogledu predstavitve o dostopnosti in varnosti prometne infrastrukture za osebe s posebnimi potrebami lahko učenci rešujejo pripravljene naloge, ki jih bodo spodbujale k razmišljanju, računanju, upoštevanju različnih vidikov. Z učenci si lahko v vašem lokalnem okolju ogledate prometne površine in se pogovorite o dostopnosti in varnosti prometnih površin v vaši občini. Ker občinske ceste upravlja občina, lahko svoje predloge za izboljšanje dostopnosti in varnosti prometne infrastrukture v vašem lokalnem okolju prijazno naslovite na občinski Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Učenci se na ta način lahko naučijo pisno izražati svoje misli, opažanja in stališča², razvijajo pomen dialoga in kulturo sobivanja³. Obenem spoznavajo občino in njeno delovanje⁴ ter proaktivno pristopajo k reševanju problemov v svojem lokalnem okolju.

Več informacij o pešcih in pomenu večje vidnosti v prometu najdete na spletni strani AVP (<https://www.avp-rs.si/preventiva/preventivne-akcije/varnost-pescev/>).

¹ Vir: Infrastruktura za pešce (2017), MZI,
<https://www.sptm.si/application/files/3216/1648/8190/Infrastruktura-za-pesce-V1.01-2.pdf>

² Učni cilji za SLO

³ Učni cilji za DDE

⁴ Učni cilj za DDE